

РЕШЕНИЕ

№ 6

гр. Пловдив, 02.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Васил Ст. Гатов

Членове: Милена Б. Рангелова
Елена Й. Захова

при участието на секретаря Мариана Н. Апостолова
в присъствието на прокурора М. Белчева
като разглежда докладваното от Васил Ст. Гатов Въззивно наказателно дело от общ характер № 20235000600564 по описа за 2023 година

Производството е по реда на глава XXI НПК.

С обжалваната присъда състав на Пловдивския окръжен съд е признал подсъдимия С. А. Т. за виновен в това, че на 17.03.2022 год. в с. Н., общ.С., обл. П. умишлено умъртвил другиго - А.Н. Т. ЕГН:*****, чиято смърт настъпила на 18.03.2022 год., като убийството е извършено по отношение на баща, по особено мъчителен начин за убийтия и с особена жестокост, представляващо опасен рецидив- извършил убийството след като е бил осъден с присъда № 76/17.10.2018 г., влязла в сила на 30.04.2019г. по н.о.х.д. №1029/2018г. по описа на Окръжен съд- Пловдив за тежко умишлено престъпление на лишаване от свобода не по- малко от една година, изпълнението на което не е отложено по чл.66 от НК на основание чл. 116, ал. 1, т. 3, пр.1 ,т.6, пр.2 и пр.3 и т.12,пр.1,във вр. с чл.115,вр.чл.29,ал.1,б.“а“ вр чл. 54 от НК го осъдил на осемнадесет години лишаване от свобода при първоначален „ строг“ режим.

Съдът приспаднал предварителното задържане на подсъдимия и се разпоредил с веществените доказателства и разноските.

Срещу присъдата е постъпила жалба от защитника на подсъдимия с доводи за необоснованост и незаконосъобразност, като се претендира изменението ѝ и прилагане на закон за по леко наказуемо престъпление.

В съдебно заседание представителят на Апелативната прокуратура предлага присъдата да бъде потвърдена като законосъобразна и обоснована.

Оплакванията на защитата на подсъдимия Т. са в насока за неправилно интерпретиране на доказателствената съвкупност, довело до грешен правен извод за приложимия материален закон. Излагат се съображения за силно раздразнение у подсъдимия и предизвикано от пострадалия, с което се обосновава искането за преквалификация на деянието в по – леко наказуемо престъпление по чл.118 НК.

Подсъдимият поддържа защитника си.

Апелативният съд, като съобрази доводите на страните, провери служебно правилността на присъдата, съобразно изискванията на чл.313 и чл.314 НПК и за да се произнесе, взе предвид следното:

Първото по ред съдебно производство по делото е било образувано в Окръжен съд Пловдив като нохд № 273/23г. по внесен на 06.02.2023г. обвинителен акт срещу подсъдимия С. Т. за това, че на 17.03.2022 год. в с. Н., общ.С., обл. П. умишлено умъртвил другото - А.Н. Т. ЕГН:*****, чиято смърт настъпила на 18.03.2022 год., като убийството е извършено по отношение на баща, по особено мъчителен начин за убийтия и с особена жестокост – престъпление по чл. 116, ал. 1, т. 3, пр.1 ,т.6, пр.2 и пр.3, вр. с чл.115 НК.

С определение № 740/25.04.2023г. на съдебния състав с председател съдията П.М., съдия И.М. и съдебни заседатели И. Е., Н.И. и М.Ч. съдебното производство по делото било прекратено и делото било върнато на Пловдивската окръжна прокуратура за отстраняване на процесуални нарушения.

След отстраняването на посочените процесуални нарушения делото било внесено с нов обвинителен акт и било образувано нохд № 1439/23г. по което състав с председател съдията П.М., съдия Ц.Б. и съдебни заседатели

А.Ш., М.Ч. и В.Г. са постановили присъдата, предмет на настоящето въззивно производство.

Първоинстанционният съд при постановяване на присъдата е допуснал съществено нарушение на процесуалните правила, като е постановил присъдата в незаконен състав.

Съдебният състав, постановил оспорваната присъда, в частност председателстващият го съдия П.М. и съдебния заседател М.Ч. са материализирали по недвусмислен начин по делото обстоятелството, че вътрешното им убеждение е опорочено. За това свидетелства протоколно определение № 740/25.04,2023г. по нохд 273/23г. с което съдебното производство по делото е било прекратено и делото върнато на прокурора за отстраняване на допуснати отстраними съществени нарушения на процесуалните правила, съгласно изложените в определението мотиви.

За да постанови въпросното определение съдът е счел, че поддържаните в обвинителния акт факти, касаещи предишните осъждания на подсъдимия обуславят правната квалификация на настоящето деяние като извършено при условията на „опасен рецидив“, а такава квалификация обуславя квалифициращия признак по чл.116, ал.1, т.12, пр.1 НК. Такова обвинение на Т. не било повдигнато и това съдът определил като процесуален пропуск, допуснат от прокурора. Същевременно приел, че органите на досъдебното производство са били наясно с това и то не се явява новонастъпило или новооткрито обстоятелство, което да открие пътя на процедурата по чл.287 НПК. Съдебният състав единодушно е решил, че това съставлявало съществено нарушение на процесуалните правила и ограничавало правата на защита на подсъдимия, което пък от своя страна налагало прекратяването на съдебното производство и връщане на делото на прокурора, който да прецени дали споделя изводите на съда и да повдигне коректно обвинение за по – тежкото обвинение – убийство и при условията на опасен рецидив.

За да направи горните си изводи, съдът е анализирал доказателствата по делото и е направил преценка на обосноваността и законосъобразността на повдигнатото обвинение. Така той недопустимо и в разрез с процесуалните изисквания е навлязъл по същество на делото, като е коментирал доказателствата и относимостта им към съставомерността на деянието, в

което е бил обвинен Т.. По този начин съдът, в частност и съдията П.М. и съдебния заседател М.Ч. са дали отговор на въпросите - има ли деяние и какъв престъпен състав осъществява то. С това съдебния състав, част от който са били съдията П.М. и съдебния заседател М.Ч. недвусмислено са указал и на прокурора как трябва да бъде повдигнато обвинението, за да може същото да доведе до осъждане на обвиняемия за по – тежко наказуемо престъпление.

Обсъждането от съда в разпоредително заседание, доколко определени факти са относими или не към посочена от прокурора в обвинителния акт правна квалификация и как това се отразява на правилността ѝ е продукт на анализа на доказателствата и сочи на преценка на обосноваността и законосъобразността на повдигнатите обвинения. Така съдът е надскочил правомощията си, с които разполага в тази фаза на съдебното производство, като е навлязъл по същество на делото, коментирайки доказателствата и относимостта им към съставомерността на деянието по чл. 116 НК, в което е бил обвинен Т.. По този недопустим от процесуална гледна точка начин той се е суброгирал в правомощията на прокурора. Това е така, защото Конституцията е определила прокурорът като *dominus litis*, т.е. господар на досъдебното производство и законодателят е делегирал единствено и само на него преценката на кого и какво обвинение да бъде повдигнато, с оглед възможността това обвинение да бъде поддържано в един бъдещ съдебен процес.

Даването на отговор на тези въпроси от съда в предходни фази на процеса категорично очертава формирано вътрешно убеждение от всички членове на съдебния състав, което във всички случаи обуславя предубеденост и попада в обхвата на разпоредбата на чл. 29, ал. 2 НПК. Наличието на тези основания са породили задължения на съдията П.М. и съдебния заседател М.Ч. да се самоотведат от разглеждане и решаване на делото, по което е постановена атакуваната присъда, защото без съмнение е, че тази тяхна предубеденост е рефлектирала върху независимостта, безпристрастността и законността на целия съдебен състав като колегиален орган във всичките му процесуални действия до приключване на производството.

Тук е мястото да се отбележи, че безпристрастността на съда и в частност на отделния магистрат е функция от неговата независимост. Личната безпристрастност на членовете на съдебния състав по принцип се презюмира,

освен ако не съществуват доказателства за противното, както това е в случая. Дейността на съда и постановените от него актове трябва да вдъхват доверие не само в страните по делото, но и в цялото общество. По тези причини всеки съдия и съдебен заседател, за когото съществува опасение, че не би могъл да бъде безпристрастен и независим, следва да се оттегли от делото.

Това задължение произтича от разпоредбите на чл. 10, чл. 12, чл. 14 и чл. 29, ал.2 и др. от НПК, които гарантират разглеждането и решаването на всяко наказателно дело от независим и безпристрастен съд - право на обвиняемите лица по силата на чл. 6, ал. 1 ЕКПЧ. Посочената норма е и конституционно прогласена за приоритетно вътрешно право - чл. 5, ал. 4 от Конституцията на РБ . Същото право се съдържа и в други норми от Конституцията и Закона за съдебната власт. Без значение в случая е, че решаващият съд е отговарял на всички формални изисквания за безпристрастно правораздаване, след като е функционирал така, че по недвусмислен начин е подронил доверието в независимостта си - особено показателни в това отношение са коментираното по-горе определение по нощд № 273/23г. и мотивите към атакуваната по настоящето дело присъда, в постановяването на които са участвали един и същ съдия и съдебен заседател - съдията П.М. и съдебния заседател М.Ч.. Декларираната лична зависимост на двамата по възложеното им дело /няма значение дали е хипотетична или реална/ води до незаконност на целия съдебен състав, което във всички случаи е съществено процесуално нарушение от категорията на абсолютните и компрометира законосъобразността на постановения съдебен акт до степен налагаща отмяната му.

Отделно от това оспорваната присъда не създава достатъчно обосновано впечатление за безпристрастност и на друго основание. Това е така защото двама от членовете на съдебния състав, взели участие в постановяването ѝ в един предходен етап от наказателното производство /по нощд № 273/23г./ по един недопустим начин са подпомогнали едната страна по делото в случая прокуратурата, за сметка на другата страна по делото, а именно подсъдимия. Така с толерирането на едната страна за сметка на другата се нарушава принципа на състезателност в наказателния процес, който дава равни процесуални права на страните и съставлява отделно процесуално нарушение по смисъла на чл.348, ал.3, т.1 НПК.

Отделен е въпросът разполагал ли е съдът в производството по нощд № 273/23г. с правомощията да прекрати съдебното производство и да върне делото на прокурора за повдигане на ново по – тежко обвинение и доколко с пропускът на прокурора да включи в обвинението отделни квалифициращи признаци, за които има данни по делото нарушават правата на подсъдимия. Вярно е, че тези определения не подлежат на съдебен контрол за законосъобразност, но това не означава, че не могат да бъдат подлагани на коментар. Константна е практиката на ВКС, че нито необосноваността на обвинителния акт, нито непълнотата на доказателствата са сред основанията за връщане на делото на досъдебното производство. Многократно ВКС е обръщал внимание в решенията си, че както преди измененията на НПК /ДВ, бр. 63/2017г./, така и след тях, делото може да бъде върнато на предходната процесуална фаза, само поради нарушени права на обвиняемия, пострадалия или неговите наследници, когато тези нарушения са съществени и отстраними. Неслучайно прокурорът не попада в по – горе изброените страни и това е така, защото изискванията към качеството на досъдебното производство, по време на което се събират доказателствата и към прокурора, който ги оценява и обосновава обвинението като факти и право в обвинителния акт са завишени и всички неблагоприятния при разследването остават за сметка на обвинението.

Предвид горното настоящият състав намира, че присъдата следва да бъде отменена на основание чл. 335, ал. 2 НПК, защото са допуснати нарушенията, посочени в чл. 348, ал. 3, т.1 и т. 3 НПК. Делото следва да бъде върнато за ново разглеждане от стадия на разпоредителното заседание от друг състав на първата инстанция за отстраняване посочените нарушения на процесуални норми, гарантиращи на подсъдимия справедлив процес от независим и безпристрастен съд.

Процесуалния изход на делото не позволява произнасяне по възраженията на защитата, посочени в жалбата и касаещи съществуването на делото. Те следва да бъдат поставени на вниманието и обсъдени от първата инстанция при новото разглеждане на делото.

Водим от изложеното и на основание чл. 335, ал. 2, вр. чл.348, ал.3, т.1 и т.3 НПК Пловдивският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Присъда № 73/03.10.2023г. по нохд № 1439/23г. на Окръжен съд – Пловдив.

ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд от стадия на разпоредителното заседание.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____